

EURÓPSKY TÝŽDEŇ MOBILITY

16. - 22. SEPTEMBER 2018

Výsledky kampane Európskeho týždňa mobility 2018 (ETM 2018) na Slovensku boli slávnostne vyhlásené 23. októbra 2018 v priestoroch Hotela Národný dom v Banskej Bystrici.

Do národnej kampane **ETM 2018** sa v tomto roku zapojilo **54 samospráv**, čo Slovensko v štatistike medzi ostatnými zapojenými krajinami zaradilo na pekné **12. miesto z 54 zapojených krajín**. Počas slávnosti organizátori odovzdali ceny aj víťazom **Národnej súťaže o cenu ETM 2018**, ktorú vyhlásili Ministerstvo životného prostredia SR a Slovenská agentúra životného prostredia. Členovia hodnotiacej komisie vyberali spomedzi 26 prihlásených projektov v troch kategóriách: Aktívna samospráva, Efektívne trvalé opatrenie a Originálna aktivita.

V kategórii **Aktívna samospráva** porota udelila prvé miesto mestu **Žilina**, kde bolo zrejmé už z prihlášky, že mesto je aktívne nie len počas kampane, ale systematicky pracuje a hľadá možnosti, ako znižovať emisie v meste a podporovať alternatívne a čisté formy dopravy. Mesto Žilina zrealizovalo projekt, ktorým sa doplnila existujúca cyklistická infraštruktúra o nové prvky. K existujúcim cyklostojanom pribudlo v tomto roku ďalších 84 kusov. Aktuálne sa nachádza v meste viac ako 450 cyklostojanov. Na území mesta boli tiež nainštalované servisné stojany, ktoré poslúžia na jednoduchú opravu/údržbu bicykla. Slovenskou novinkou sú tiež nainštalované „bikeboxy“, ktoré sú určené pre bezpečnú úschovu bicyklov, cyklobox je vyššie štádium obyčajného stojanu na bicykel, je vyrobený z ocelevej konštrukcie a zabezpečený kvalitným, elektronickým zámkom. Mesto Žilina v spolupráci so zahraničnými a domácimi partnermi vypracovali Akčný plán nízkouhlíkovej mobility mesta Žilina, tento je zameraný na riešenie problematiky emisného zaťaženia v meste, ktoré pochádza najmä z dopravy. Podporuje princíp znižovania emisií prostredníctvom nízkoemisných opatrení, najmä nízkoemisných zón a zón s obmedzenou dopravou. Okrem toho sa zameriava na opatrenia týkajúce sa parkovania, podpory cyklo dopravy či pešej dopravy a rozvoja elektromobility. V rámci ďalších aktivít v meste Žilina revitalizujú verejné priestory, ako napríklad Park Ľ. Štúra, v časti Vodné dielo Žilina vybuďovalo mesto, s podporou súkromných spoločností, pre obyvateľov pump trackovú dráhu a bikepark. Mesto Žilina má aktuálne spracovanú aj koncepciu rozvoja elektro-mobility, ktorá rieši súčasný stav v oblasti dopravnej infraštruktúry a analyzuje a zhodnocuje potenciál a možnosti zlepšenia súčasnej úrovne elektrickej, resp. nízkouhlíkovej mobility v meste Žilina. Koncepcia má prispieť k efektívnejšej implementácii opatrení na rozvoj elektromobily v meste a k návrhu prvkov elektro-mobility. Tiež, prostredníctvom inteligentného systému/smart parking a výsuvných stĺpikov, zavádzajú reguláciu vstupov vozidiel do pešej zóny. V neposlednom rade prebieha výstavba cyklotrasy V6 spájajúca sídliská Solinky s Vlčincami. Okrem týchto trvalých opatrení v meste počas kampane organizovali aj podujatia, ktorými sa snažili motivovať obyvateľov k využívaniu alternatívnych spôsobov prepravy po meste, ako raňajky pre cyklistov bezplatná verejná mestská aj prímestská doprava a Cykloškolu pre najmenších. Ďalšie poradie v tejto kategórii je nasledovné: Trnava, Martin, Liptovský Mikuláš, Štúrovo, Skalica a Bánovce nad Bebravou.

V kategórii **Efektívne trvalé opatrenie** presvedčila najviac hodnotiacu komisiu maličká obec **Rakovec nad Ondavou**, na východe Slovenska. V strede tejto obce sa nachádza miestny park so Základnou a materskou školou a od kostola ku škole vedie úzka a kľukatá cestička. Napriek tomu, že pri kostole je parkovisko, mnohí rodičia vozia deti až ku škole touto úzkou cestičkou, tí čo idú autobusom, alebo peši musia uskakovať do kanálov, alebo utekať, aby sa autám na úzkej cestičke vyhli. V minulosti v tomto priestore bola osadená značka zakazujúca vjazd vozidiel, no neznámi vandali ju

zničili. Počas ETM sa preto deti spolu s pedagógmi rozhodli, že jasne ukážu rodičom vodičom detí autom až pred školu, že si to neželajú, vytvorili na začiatku tejto cestičky živú reťaz, pripravili si transparenty a na druhý deň, v spolupráci s obecným úradom, osadili na mieste značku zákaz vjazdu všetkých vozidiel. Napriek tomu, že sa jednalo o inštaláciu jednej zákazovej dopravnej značky, ktorá rádom stála necelých sto eur a zdanlivo ide o banálne opatrenie, hodnotiaca komisia sa jednoznačne zhodla, že prvé miesto v tejto kategórii udelí práve im. Individuálne vozenie detí do škôl je zdrojom dopravných zápch až kolapsov, v mnohých mestách na Slovensku tzv. „mamataxi“ spôsobuje nebezpečné situácie, hlavne ráno a okrem ohrozovania bezpečnosti detí, samozrejme aj zhoršuje kvalitu ovzdušia v okolí škôl, preto sa hodnotiaca komisia jednohlasne zhodla na tom, že táto forma prevedenia, ako aj samotné opatrenie je hodné nasledovania aj v iných mestách a obciach na Slovensku. Druhé miesto v poradí hodnotiaca komisia udelila Moldave nad Bodvou, ďalej to bol Liptovský Mikuláš, Trnava, Štúrovo, Martin a Vysoké Tatry.

Vítazstvo v kategórii **Originálna aktivita** sa rozhodla hodnotiaca komisia udeliť mestu **Banská Bystrica**. Do súťaže v tejto kategórii prišlo až 12 prihlášok s naozaj zaujímavými aktivitami, ktorým nechýbala kreativita, vtip, nápad a komisia to nemala jednoduché, vybrať jedného víťaza. Napokon sa zhodli, že Svetelná cyklojazda mestom a Cyklotriptych, ktorú zorganizovali Banskobystričania, počas Dňa bez áut, bolo originálne a aj forma prevedenia bola naozaj atraktívna.

Malým podtitulom celej akcie bolo „Posvietme si na cyklorozvoj v Banskej Bystrici“. Atraktívna/originálna forma prezentácie bicykla, ako plnohodnotného dopravného prostriedku na presuny po meste sa mimoriadne vydarila. Účastníci pred štartom dostali od usporiadateľov svetelné ventilčeky a 7 kilometrový okruh mestom bol zábavou, nie len pre účastníkov pelotónu, ale aj okoloidúcich, ktorí si vysvietený pelotón fotili a točili krátke videá, ktoré sa potom šírili po sociálnych sieťach, čím sa ešte posilnila propagácia mestskej cyklistiky. V čase prejazdu pelotónu v Banskej Bystrici prebiehal aj festival svetla a tieňa, preto bolo centrum mesta v tom čase plné obyvateľov, ale aj návštevníkov z iných miest, ktorí si prišli pozrieť zaujímavé svetelné expozície. Po dojazde pelotónu na Nám. SNP cyklisti pokračovali v propagácii bicyklovania a šliapali do pedálov v rámci jednej zo svetelných expozícií s názvom Cyklotriptych (súčasť festivalu Svetla a tieňa). Nainštalovaný videomapping oproti hlavnej veži, bol uspôsobený tak, že na troch trenažéroch s dynamom boli 3 bicykle, na ktorých mohli obyvatelia šliapať do pedálov a vzorec bol jednoduchý - čím viac bicyklovania, tým viac mappingu. Táto interaktívna forma videomappingu pútala pozornosť všetkých návštevníkov festivalu, ale samozrejme najväčšou atrakciou bola pre najmenších, pre ktorých bol pripravený na jednom z trenažérov detský bicykel. Usporiadatelia účastníkom rozdávali reklamné predmety s logom ETM a diskutovali o aktuálnej cyklistickej infraštruktúre v Banskej Bystrici a o dôležitosti rozvoja cyklo dopravy na území mesta. V tejto kategórii sa hodnotiaca komisia rozhodla vybrať len víťaza, bez určenia ďalšieho poradia prihlásených miest.

Počas slávnosti v Národnom dome ocenila SAŽP za aktívny prístup aj oficiálnych partnerov kampane: **Železničnú spoločnosť Slovensko, Zväz autobusovej dopravy a spoločnosť ARRIVA Slovakia.**